

Missiv

2025-10-12

Diarienummer: 25AFN99

Handläggare:

Magnus Höijer
026-17 80 00
magnus.hojjer@gavle.se

Nämnd:

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnd

Svar på remiss Politisk organisationsöversyn (POG) inför mandatperioden 2026 – 2030

Förslag till beslut

Att anta yttrandet som sitt eget.

Sammanfattning av ärendet

Hösten 2024 fattade kommunfullmäktige beslut om att inleda en översyn av den politiska organisationen inför kommande mandatperiod (2026–2030). Nu har kommittén tagit fram ett förslag som sammanfattas i en Kommittéberättelse. Texten består av en genomgång av kommitténs utgångspunkter och uppdrag samt de överväganden som sedan legat till grund till de konkreta förslag som kommittén föreslår som förändring i den politiska organisationen av Gävle kommun. Kommittéberättelsen skickas på internremiss under sommaren och hösten till berörda instanser.

Yttrande

Arbetet med POG och därtill även beakta förvaltningsorganisationens pågående arbete bedöms ha fungerat väl. Därtill har det uppfattats positivt att berörda politiker och tjänstepersoner har intervjuats för sakkunskap och för reflektioner.

Det hade varit värdefullt om kommittén fått i uppdrag att ta fram förslag på hantering samt utveckling av kommunstyrelsens rådgivande organ.

Mandatperioden börjar 2027, varför titeln på Kommittéberättelsen behöver justeras.

Begreppet "resultatuppfyllelse" är ovanligt, och svårtolkat. Det kan vara tydligare att använda begreppet "måluppfyllelse" då resultat brukar relatera till hur väl man når uppsatta mål.

Det är angeläget att samordningen mellan kommunalråd och nämndsordförande beaktas och förtydligas likt det som beskrivs i remissen.

Kommittén skulle ha tjänat på att i högre grad problematisera kring hur rollen som förtroendevald fungerar på den lokala nivån idag och behöver fungera framöver. Komplexiteten och kraven på de kommunala verksamheterna tenderar öka, vilket medför att förutsättningar och krav på förtroendevalda ökar. Det skulle kunna medföra att man också ser över hur sammansättningen i nämnder görs, samt även det totala antalet nämnder med tillhörande ansvarsområden. Det är t ex möjligt att variera antalet ledamöter mellan nämnderna beroende på uppdrag, komplexitet och ansvarsområden. Beredningsprocessens konstruktion (form och innehåll) kan också ses över för att skapa mer effektiva nämndsprocesser. Frekvensen på sammanträden, samt sammanträdenas lokalisering i tid på dagen kan också påverka förutsättningarna för förtroendevalda att kombinera det politiska uppdraget med en vardag bestående av alltifrån arbete till föräldraskap. De politiska partiernas möjligheter att besätta platser i nämnderna framstår emellanåt som en generell utmaning i många kommuner, vilket också kan spela roll för antalet nämnder i en kommunal organisation.

En viktig utgångspunkt för förändringar är att de förklaras och motiveras. Det kan annars bli svårt att bedöma om en ny POG ger önskat resultat. Det beskrivs en rad områden som kommittén bedömt som särskilt angelägna att organisera samverkan runt. Dock framgår det inte i texten varför dessa områden bedöms särskilt angelägna. Exempelvis lyfts funktionsrättsfrågor och näringslivsfrågor, medan äldre frågor, beredskapsfrågor eller miljöfrågor (för att nämna några) inte alls nämns, frågor och områden som får sägas vara av betydande vikt på en övergripande kommunnivå och samhällsnivå.

Meningen "kommunkoncernen behöver ha en tydligare gemensam styrning kopplad till kommunens övergripande strategiska program" behöver tydligare beskrivas i

sammanhanget kring nämndernas stärkta förmåga som beskrivs på sidan 12 samt implementeringen av processororienterad styrning i organisationen.

Ingenstans nämns Kommunal primärvård/Hälso- och sjukvård, som är centralt och viktigt i det kommunala kärnuppdraget, och då ej heller vilka överväganden kommittén gjort. Idag är både Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden samt Omvårdnadsnämnden vårdgivare för den kommunala hälso- och sjukvården. Det bör framgå att det sker en förändring rörande vårdgivare (där Valfärd Gävle tolkar förslaget som att det sker en förändring), och på vilket sätt.

Specifikt för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden behöver följande beaktas:

- **Socialpsykiatri.** Det saknas en beskrivning av var ansvaret för socialpsykiatri ska ligga i den framtida politiska organisationen. Idag hanteras detta inom AFN:s ansvarsområde. Valfärd Gävle bedömer att det bör hanteras av Stöd- och omsorgsnämnden.
- **LSS.** Placeringen har över mandatperioderna varierat. Fram till och med 2018 samlades detta inom flera nämnder, och i fullmäktigebeslutet 2018 skulle detta samlas under en nämnd. I beslutsunderlaget säger den dåvarande POG-kommittén:

"Kommittén är överens om att ansvar och verkställighet vad gäller frågor inom ramen för LSS lagstiftningen (beslut, verkställighet och samordning) bör samlas under en och samma nämnd. Idag är frågorna fördelade på flera nämnder.

Flera av remissinstanserna har lagt stor vikt vid att analysera hur detta ska kunna genomföras på bästa sätt ur ett medborgarperspektiv. Det finns risker att nya gränssnitt uppstår och sekretessfrågorna måste självklart beaktas. Kommittén står dock fast vid tidigare förslag att det samlade ansvaret för LSS bör samlas under en nämnd."

I nuvarande förslag beskrivs den befintliga nämnden på följande sätt:

"Det framkom att nämndens olika verksamheter inte har några naturliga kopplingar till varandra, vilket innebär att de synergieffekter som var avsedda att uppnås genom att samla dessa verksamheter inom en och samma nämnd i praktiken uteblir."

Det bör beskrivas om den nya nämnden anses medföra mer logiska eller naturliga kopplingar mellan verksamheterna jämfört med den nuvarande. Dessutom har kommittén möjlighet att i beslutet rikta uppmärksamheten till den framtida nämndens bredd och omfattning av ansvarsområden. För att hantera detta behöver nämnden finna arbetsformer som gör att det finns rimlig en hantering, så att det inte uppstår obalanser i vilka verksamheter som är mer "synliga" än andra i nämndens arbete.

- **Vuxenutbildningen.** Den nuvarande nämndsplaceringen motiverade POG-kommittén 2018 med följande argument:

"Det finns ett stort värde i att lägga ansvaret för försörjningsstöd och åtgärder som förebygger arbetslöshet eller minskar verkningarna av arbetslöshet under samma nämnd. Dessa frågor har också en tydlig koppling till förutsättningarna att komplettera en utbildning genom vuxenutbildning och även förutsättningarna för att erhålla erforderlig språkkompetens."

I det nuvarande förslaget finns ingen återblick rörande den tidigare POG-kommitténs övervägande. Kommittén skriver nu att man noterat att vissa verksamheter kan behöva belysas ytterligare för att utreda om synergier och förbättrad styrning kan uppnås genom att placera dessa i samma nämnd. Men någon ytterligare beskrivning av vad man vill uppnå med denna förändring ges inte.

Däremot skriver kommittén:

"Utifrån det förslag till ny nämndsorganisation som kommittén presenterat har följande områden redan identifierats som särskilt angelägna att organisera samverkan kring: [...]"

Vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser – för att skapa en mer sammanhängande arbetslinje och effektivare insatser för att få fler i arbete."

Kommittén ser alltså ett värde i att det finns en organiserad samverkan mellan dessa verksamheter, något som den tidigare kommittén också framförde som argument för att samla verksamheterna i samma nämnd. I det nuvarande förslaget delas verksamheterna mellan två nämnder, utan tydliga argument, men samverkan framstår fortfarande som så pass viktig att det måste byggas upp en organiserad samverkan. Valfärd Gävle vill framhålla att denna organiserade samverkan redan finns, eftersom verksamheterna ligger i samma sektor, i samma kontor, och där verksamhetschefer för respektive område sitter i samma ledningsgrupp.

Om POG-kommitténs argument från 2018 fortfarande är giltiga så behöver argumenten som gör att kommittén anser att vuxenutbildningen behöver vara i en nybildad nämnd beskrivas, eftersom de rimligen är så pass starka att en organisatorisk förändring behöver göras.

Det kan vara en fördel för Vuxenutbildningen att placeras i en nämnd med utbildning och skollag som grund, med möjlighet för ökad förståelse för vad det innebär både som huvudman och för verksamheten. En annan fördel utifrån förslaget är att samarbetet mellan gymnasieskola och vuxenutbildning avseende elever, personal, lokaler och andra förutsättningar stärks.

Magnus Höjer
Sektorchef
Sektor Velfärd